

فهرست مطالب

۷	پیش‌گفتار ناشر
۹	مقدمه گردآورنده
۱۱	سروش
۲۳	مثنوی
۵۵	گنج سوخته
۷۳	چهار باغ
۹۱	روح الارواح
۱۱۵	خسروانی
۱۲۷	چکاوک
۱۳۹	متن و حاشیه
۱۵۳	راست
۱۸۱	رنگِ اصول
۲۰۹	راز و نیاز
۲۱۷	آزادوار
۲۲۷	قطار
۲۳۵	پروانه
۲۵۱	داد و بیداد
۳۰۷	نمایه و کتاب‌نامه

Shiraz-Beethoven.ir

Shiraz-Beethoven.ir

محمدحسین یگانه

«بخشی» یعنی کسی که خداوند به او بخششی داده یا لطفی کرده که او می‌تواند هم بخواند، هم بنوازد، هم شعر بگوید و هم ساز بسازد. از این رو هر نوازندهٔ دو تازی «بخشی» نیست.

تعریف «بخشی» در موسیقی خراسان

عاشیق اصلان طالبی

«عاشیق» یعنی عاشق خدا. یعنی عاشق امام حسین (ع) و کربلا. ساز عاشیقی با دیگر سازهای موسیقی فرق می‌کند؛ ساز وسیله‌ای است که عاشیق با آن با خدا صحبت می‌کند و عبادت می‌کند. آنچه عاشیق را از دیگر نوازندگان متمایز می‌سازد عبارت است از: معرفت، حقیقت، شریعت، طریقت، انسان دوستی و ادب و ... عاشیق باید بتواند خود شعر بگوید و بیش‌تر فی‌البداهه بگوید. عاشیق باید طبع شعر داشته باشد، اما نه الزاماً مطابق شعر یک شاعر و با پیروی از عروض و قافیه و ارکان شعری.

تعریف «عاشیق» در موسیقی آذربایجان

عبدالله سرور احمدی

[چند سالی است که دوتار به صورت گروه‌نوازی رسم شده] وگرنه اصل همان تک‌نوازی است. به دلیل اینکه دوتارنوازی سینه به سینه حفظ شده، نت‌نویسی ندارد و از طرفی هم نکات ریز از قلم می‌افتد. می‌شود آواز دسته‌جمعی اجرا کرد، ولی خود به خود ضعیف است. آن پیچیدگیها و ظرافتها در آوازی که یک نفر می‌خواند در آواز «دسته‌جمعی» وجود ندارد. راه نو جلوی نوازنده باز است. یعنی هر گونه عرض اندامی می‌تواند بکند که با نت‌نویسی جور در نمی‌آید.

ارزشهای تک‌نوازی در موسیقی خراسان

عاشیق حسن اسکندری

دغدغه عاشیق عاشقی است. او عاشق حقیقت، عاشق میهن، عاشق مردم و عاشق راستی و درستی است. رسم عاشیق این است که میان نواختن و خواندن، ساز را رها می‌کند و سخن می‌گوید. او با این کار، شعرهای خوانده‌شده را تفسیر می‌کند، چنانچه بیش از این نیز، عاشیق پیام آور مردم بود و اگر در جایی کسی ظلمی می‌کرد، عاشیق همه جا رسوایش می‌کرد. عاشیق با پوشیدن لباس رزم، نشان می‌دهد که آمادگی مبارزه در راه حقیقت و میهن را دارد.

خصوصیات «عاشیق» در موسیقی آذری

ابهت عاشیق با داستان گفتن اوست، با سخنرانی کردن اوست، با گفتن از حقیقت است. عاشیقی که فقط زدن و خواندن نیست؛ اگر بدانید عاشیق چه می‌گوید، حرف مرا می‌فهمید. من خودم را با عاشیقی باور کردم، همه چیز را با عاشیقی پیدا کردم. وقتی ساز دست گرفتم، باورم این شد که عاشیق باید انسان پاکی باشد، عاشیق نباید دروغ گو باشد، عاشیق چشم بد ندارد، عاشیق زبانش پاک است. عاشیق باید وظیفه‌اش را بداند و انجام دهد.

روح الله خالقی

یکی از منابع ذی‌قیمت موسیقی هر کشور، آهنگها و نغمات و ترانه‌هایی است که در نقاط مختلف آن مملکت خاصه در دهات، قصبات دور از شهر به وسیله مردم بومی و روستایی خوانده می‌شود و چون این نوع موسیقی کمتر تحت تأثیر افکار مردم شهرنشین واقع شده، طبیعی‌تر و به موسیقی حقیقی و اصیل و قدیمی آن کشور نزدیک‌تر است. جمع‌آوری آنها علاوه بر اینکه باعث حفظ و نگهداری آنهاست، کمکی هم به تحقیق دربارهٔ مختصات آن مملکت می‌کند و چگونگی و کیفیت آن را معلوم می‌نماید.

اهمیت نغمه‌های بومی

تقی بینش

اینکه زیرساز و مایه موسیقی در هر محلی از نقاط ایران با محل دیگری یکسان نیست و اغلب تفاوتی دارد، خود دلیل اصالت و نقش بنیانی آنها می‌تواند باشد. زیاد بودن مقام شور و متعلقات آنکه موسیقیدانان قدیم و استادان فن بدان «مادر دستگاهها» می‌گفته‌اند نشانه اصالت و اهمیت این دستگاه است.

تنوع موسیقی ایرانی

Shiraz-Beethoven.ir

امام محمد غزالی

سمع، لحنی خوش است که قولی به همراه دارد. از عمق جان و دل بر می خیزد و بر دل همتای خود فرو می رود. آواز خوش، گوهر آدمی را می جنباند، آنچه در دل است می شوراند، بی آنکه آدمی را اختیاری باشد. در بیان کیفیت سماع

ملا محسن فیض کاشانی

نوع مجلس و حضار و مستمعان، به ظرف و مظروف موسیقی جهت می دهد. لحن و ایقاع و آهنگی که متناسب یک مجلس زاهدانه، سنگین و با وقار خوانده می شود، این خوانندگی و شیوه اجرا با انگیزه صحیح و نیک و مطلوبی شکل می گیرد. دیگر در این مجلس خواننده و موسیقار از اجرای آهنگ سبک و رقص انگیز و عوام پسند با تصانیف مبتذل و در خور مجلس بزمی عاجز است. چه او به چیزی می پردازد که از او خواسته باشند و در شأن مستمعان در خور او باشد. برعکس موسیقاری که برای اجرای برنامه موسیقی در مجلس جشن توأم با تداخل نامحرمات و رقص و حرکات و حالات نفسانی فراخوانده می شود، خواندن او متناسب با همان محفل است و بالطبع استفاده از اشعار عارفانه و زاهدانه و سنگین و محزون، امری مضحک خواهد بود. حال آنکه لغت غناء به هر دو نوع آواز اطلاق می شود، ولی آواز نوع دوم مفسده انگیز و مهیج شهوات و ارضاء کننده نفسیات است. این دسته از موسیقیهای آوازی از مصادیق بارز غناء حرام می باشد. خصوصیات: نغمه حلال و غنای حرام

سید رحیم اصفهانی

خواننده باید گذشته از دارا بودن صدای طبیعی مطلوب و دلنشین و فراگیری دستگاهها و احراز